

(i) Printed Pages : 7

Roll No. ....

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

1	0	0	3	4
---	---	---	---	---

Exam. Code :

5	0	0	1
---	---	---	---

**Bachelor of Arts (FYUP) 1st Semester
(2125)**

SOCIOLOGY (In all Mediums)

Paper : Introduction to Sociology SOCDSC1

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 90

Note :— Attempt **FIVE** questions in all including Question No. 1 which is compulsory and selecting **ONE** question from each unit.

1. Answer any **NINE** of the following in about **30-35** words each:

(i) Uses of Sociology

(ii) Similarities between Sociology and History

(iii) Sociology in India

(iv) Two characteristics of society

(v) In Group and Outgroup

(vi) Two examples of Primary Group

- (vii) Cultural Complex
- (viii) Non-material culture
- (ix) Acculturation
- (x) Coidalization
- (xi) Looking Glass Self
- (xii) Indirect Social Control. 9×2=18

UNIT—I

- 2. Discuss the conditions which led to emergence of Sociology. 18
- 3. Discuss relationship of Sociology with Psychology. Briefly discuss significance of Sociology. 18

UNIT—II

- 4. Define Society. Discuss theories of origin of society. 18
- 5. Discuss characteristics of groups. Write a note on Reference group. 18

UNIT—III

- 6. Critically discuss Ogburn's theory of cultural lag. 18
- 7. Write a note on Assimilation. What are the factors that affect assimilation? 18

UNIT—IV

8. Discuss stages of socialization. Briefly discuss the importance of concept of Coidalization. 18
9. What is the need for social control? Discuss various formal agencies of social control. 18

(हिन्दी माध्यम)

नोट :- प्रश्न संख्या 1 जो कि अनिवार्य है सहित कुल पाँच प्रश्नों के उत्तर दें, और प्रत्येक यूनिट में से एक प्रश्न चुनें।

1. निम्नलिखित में से किन्हीं नौ प्रश्नों के उत्तर लगभग 30-35 शब्दों में दीजिए:
- (i) समाजशास्त्र के उपयोग
  - (ii) समाजशास्त्र और इतिहास के बीच समानताएँ
  - (iii) भारत में समाजशास्त्र
  - (iv) समाज की दो विशेषताएँ
  - (v) समूह और बाह्यसमूह में
  - (vi) प्राथमिक समूह के दो उदाहरण
  - (vii) सांस्कृतिक संकुलन
  - (viii) अभौतिक संस्कृति

(ix) परसंस्कृतिकरण

(x) कोविडलाइजेशन

(xi) दर्पण स्व

(xii) अप्रत्यक्ष सामाजिक नियंत्रण।

9×2=18

यूनिट-I

2. समाजशास्त्र के उद्भव के लिए उत्तरदायी परिस्थितियों की चर्चा कीजिए। 18
3. समाजशास्त्र और मनोविज्ञान के संबंध की चर्चा कीजिए। समाजशास्त्र के महत्व पर संक्षेप में चर्चा कीजिए। 18

यूनिट-II

4. समाज को परिभाषित कीजिए। समाज की उत्पत्ति के सिद्धांतों पर चर्चा कीजिए। 18
5. समूहों की विशेषताओं पर चर्चा कीजिए। संदर्भ समूह पर एक टिप्पणी लिखिए। 18

यूनिट-III

6. ओगबर्न के सांस्कृतिक विलम्ब के सिद्धांत की आलोचनात्मक चर्चा कीजिए। 18
7. आत्मसातीकरण पर एक टिप्पणी लिखिए। आत्मसातीकरण को प्रभावित करने वाले कारक क्या हैं? 18

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਸਮਾਜੀਕਰਣ ਕੇ ਚਰਚਾ ਕੀਜ਼ਿਏ। ਕੋਵਿਡਲਾਝਜੇਸ਼ਨ ਕੀ ਅਵਧਾਰਣਾ ਕੇ ਸਹਤਵ ਪਰ ਸੰਖੇਪ ਮੇਂ ਚਰਚਾ ਕੀਜ਼ਿਏ। 18
9. ਸਾਮਾਜਿਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕੀ ਕਯਾ ਆਵਸ਼ਯਕਤਾ ਹੈ? ਸਾਮਾਜਿਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕੇ ਵਿਮਿਨਨ ਔਪਚਾਰਿਕ ਅਮਿਕਰਣੋਂ ਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਜ਼ਿਏ। 18

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :- ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ, ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 1 ਜੋ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

1. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੌਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਗਭਗ 30-35 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ :
- (i) ਸਮਾਜ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਉਪਯੋਗ
  - (ii) ਸਮਾਜ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ
  - (iii) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ-ਸ਼ਾਸਤਰ
  - (iv) ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ
  - (v) ਇਨ-ਗਰੁੱਪ ਅਤੇ ਆਉਟ-ਗਰੁੱਪ
  - (vi) ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਮੂਹ ਦੀਆਂ ਦੋ ਉਦਾਹਰਣਾਂ
  - (vii) ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਕੰਪਲੈਕਸ
  - (viii) ਗੈਰ-ਭੌਤਿਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰ

(ix) Acculturation

(x) ਕੋਵਿਡਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ

(xi) ਲੁਕਿੰਗ ਗਲਾਸ ਸਲੈਫ

(xii) ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਯੰਤਰਣ।

9×2=18

ਯੂਨਿਟ-I

2. ਸਮਾਜ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਉਭਾਰ ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18
3. ਸਮਾਜ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਸਮਾਜ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-II

4. ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਸਮਾਜ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18
5. ਸਮੂਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਹਵਾਲਾ ਸਮੂਹ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-III.

6. Ogburn ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪਛੜਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18
7. ਆਤਮਸਾਤੀਕਰਣ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। ਆਤਮਸਾਤੀਕਰਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕ ਕੀ ਹਨ ? 18

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਸਮਾਜੀਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਕੋਵਿਡਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18
9. ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ ? ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਸਮੀ ਏਜੰਸੀਆਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18